

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED”

Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljenduskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas. Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisu, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealne (verbaalne) keel;
- 4) loominguuline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus)

Üldpädevuste kujundamine

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus.

Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana.

Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguuline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad

teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus.

Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus.

Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis

võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus.

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategoriasid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikuspädevus.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega.

Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine.

Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka

valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus.

Kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud teavet rakendatakse loovtöodes. Õpitakse loominguga tegelemiseks valima vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeedia vahendeid ja rakendusi. Autoriõiguse ja isikuandmete austamine digitaalkeskkonnas. Teadlikkus internetipõhise teabevahetuse ohutuseeskirjadest.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa. Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, loodus ja geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Teemapõhine lõiming võimaldab luua seosed ainete vahel ja toetada teema sügavat omandamist. Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

[sotsiaalainetest lähtudes](#) vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

[emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes](#) arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

[loodusainetest lähtudes](#) teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

[matemaatikast lähtudes](#) arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

[käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes](#) arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

[kehalisest kasvatuses lähtudes](#) arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Ainevaldkondade piire ületavad kooi õppeprojektid.

Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Läbiva teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii

ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide

mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ on seotud kunstidele omaste praktiliste

loovtegevustega, mille vältel kasutatakse

erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-,

õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ lõimimine kunstide

õppesse. Kunstides julgustatakse

kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning

katsetama oma ideede arendamist ja

elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju,

neist võivad alguse saada elu jooksul

püsivad harrastused.

See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“. Kunstides

kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse

erinevatele keskkondadele ja nende

teadlikule kasutamisele.

Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng“ ning „Teabekeskond“ käsitlemisel

on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu info leidmine

muusika ja kunsti kohta, helilise ja

visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Tutvutakse andmebaasidega,

meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

KUNST

Õppeaine kirjeldus ja sisu

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutavas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunsti osakused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsest käsitleda ja jälgivad disaini tsüklist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Aine õppimise osad on:

- väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemis- ja tegevusoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmehariduse ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas.

Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk

- **toetada** õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima;
- **suunata** õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele;
- **suunata ja toetada** õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas.

Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;

- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustatakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega.

Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside.

Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt:

I kooliastmes hinnatakse:	II kooliastmes hinnatakse:	III kooliastmes hinnatakse:
1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest; 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult; 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös; 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.	1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest; 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale; 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal; 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöodes; 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas	1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist; 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes; 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises; 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga; 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Praktilise loovtöö hindamise alused

	5 (100-90%)	4 (89-70%)	3 (69-50%)	2 (49-20%)	1 (19-0%)
Vastavus teemale	Töö vastab antud teemale			Üldse ei vasta teemale	Töö on tegemata või esitatud võõras töö
	Täielikult	Üldjoontes	Osaliselt		
Esteetilisus	Töö on tehtud:				
	-puhtal lehel, ja vastab määratud formaadile. -töö on tehtud kavandatud värvitoonis	-töö tehtud puhtal, kuid osaliselt kortsus lehel - värvid on vähesel määral segunenud, kuid ei toimu värvimuutust	-puhtal lehel, kus on teine pool juba kasutatud. -värvid segunevad -kontuurid ei edasta asja vormi	-formaadiväline -töö on määratud - kujutis pole arusaadav	
Materjali kasutamisoskus	oskab kasutada ja kasutab erinevaid kunstivahendeid teab nende võimalusi ning materjali eripärasid			kasutatud vale, lubamatut kunstioppes materjali	
	Täielikult	Enamikus	Osaliselt		
Originaalsus	Valmistöö on autori isiklik looming			Kahtlane autorlus	
	Täielikult	Enamikus	Osaliselt		

Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.
II kooliaste	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd; 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.
III kooliaste	<p>Õpilane:</p>

	<p>1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboteid;</p> <p>2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;</p> <p>3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;</p> <p>4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;</p> <p>5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.</p>
<h2 style="color: green;">I kooliaste</h2>	
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p>	<p style="text-align: center;">Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboteid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusemärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külge, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires; • nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid); • leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info; • teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; • uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid; • teab, kes on autor; • ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.
<p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid; • lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.
<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....); • kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?

Õppesisu ja tulemused I kooliastmes klassiti:

Õppesisu	Õpitulemused
1. klass	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). 2. Esemel iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. 3. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, trükkimine, voolimine jne) 4. Loob geomeetriliste kujundite korduvast motiivist mustreid ja rütmi. 5. Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, animatsioon. 6. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. 7. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.	<ol style="list-style-type: none"> 1. uurib ja selgitab visuaalseid pilte (nt õpiku, raamatu illustratsioonid jms), jooniseid ning sümboleid (nt kooli keskkonnas) oma kogemuse piires ja õpetaja abiga. 2. tunneb värvide, materjalide ja põhiliste töövahendite nimetusi. 3. uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid ning nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid (vorm, kuju, värv jms), lähtudes ülesandest 4. teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle 6. teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi (tasapinnalisi ja ruumilisi) kunstitöid spontaanselt (kavandamata), kasutades lihtsamaid tehnikaid (maalimine, joonistamine, kleepetöö) ja töövõtteid. 7. kirjeldab enda tegevust lihtsamal vormil ning visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....) ja annab kaasõpilastele paarisõnalist tagasisidet.
2. klass	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. 2. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, trükkimine, kollaaži valmistamine, voolimine jne) Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. 3. Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, animatsioon. 4. Eristab külma ja sooja, heledat ja tumedat värvitooni ning rakendab õpetaja abiga lihtsamaid kunstimõisteid enda kõnes. 5. Mustrite loomine geomeetrilistest kujunditest. 6. Vestlused kunstist koolis ja võimalusel kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. 7. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.	<ol style="list-style-type: none"> 1. uurib ja selgitab õpetaja esitatud visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid oma kogemuse piires ja õpetaja abiga. 2. rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid 3. kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes õpetaja abiga; 4. uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, 5. arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle ning kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....).

3. klass	
<p>1. Kompositsiooni põhimõisted on: esiplaan, tagaplaan, horisont, tasakaal.</p> <p>2. Inimeste, esemete ja looduse objektide visualiseerimisel lähtutakse iseloomulikest tunnustest ning peamise esiletoomise kujutamisest.</p> <p>3. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) ning töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.</p> <p>4. Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p> <p>5. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas.</p> <p>6. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.</p> <p>7. Vestulused (enda oskuste piires) kunstist koolis ja võimalusel kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides.</p> <p>8. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p> <p>9. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.</p> <p>Ülesanded on planeeritud individuaal- ja grupitegevustena. Üks õppeühik võib olla planeeritud mitmeks tunniks ning õpetaja saab hinnata ühe õppeühiku raames mitut teostamise etappi.</p>	<p>1. esitab oma ideede erinevaid lahendusi;</p> <p>2. rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikke jooned;</p> <p>3. rakendab oma töös mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;</p> <p>4. kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;</p> <p>5. uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboliteid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusemärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külge, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires.</p> <p>6. oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;</p> <p>7. teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;</p> <p>8. tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.</p>
Õppetegevus I kooliastmes	
<ul style="list-style-type: none"> • Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töös, lugude visuaalne jutustamine. • Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine. Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. • Makettide ja kujundustööde teostamine. • Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine. 	

- Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- Töötamine iseseisvalt ja rühmas.
- Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

II kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	<p style="text-align: center;">Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri); • kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke; • käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info; • mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; • märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi; • märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel; • rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.
Plaanimine ja ideede arendamine	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele; • kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.
Loomine	<ul style="list-style-type: none"> • loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades; • teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja tövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.
Refleksioon, analüüs ja kriitika	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt; • selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid; • annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

Õppesisu ja tulemused II kooliastmes klassiti:

4. klass

Õppesisu	Õpitulemused
1. Kavandamine kui ideede arendamise	1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning

<p>protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit, paigutus tasapinnal, esi- ja tagaplaan, sümmeetria ja asümmeetria, objektide ja elementide asukoht ning suurus üksteise suhtes.</p> <p>2. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.</p> <p>3. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.</p> <p>4. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.</p> <p>5. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus.</p> <p>6. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digigraafika, animatsioon).</p> <p>Üks õppeühik võib olla planeeritud mitmeks tunniks ning õpetaja saab hinnata ühe õppeühiku raames mitut teostamise etappi.</p>	<p>kunstnikke;</p> <p>2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle;</p> <p>3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);</p> <p>5. annab kaasõppijatele lihtsamad positiivset tagasisidet.</p> <p>6. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.</p>
---	---

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Loodusõpetus

Konkreetse tunniteema valik põhineb ideede ja ettepanekute inspiratsioonil, aktuaalsusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärasest. Töös kasutatakse põhimõisteid, mida kasutatakse teadlikkuse tõstmiseks meie planeedist ja päikesesüsteemist, inimese füsioloogiast, looduskeskkonnast ja selles eluvormide mitmekesisusest.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimester	II trimester	III trimester
Maailmaruum	Planeet Maa	Inimene

5. klass

<p>1. Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.</p> <p>2. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kujutamiseõpetus.</p> <p>3. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.</p> <p>4. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne</p>	<p>1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;</p> <p>2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;</p> <p>3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid</p>
--	---

<p>kunstis.</p> <p>5. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.</p> <p>6. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.</p> <p>7. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus.</p> <p>8. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).</p>	<p>(maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);</p> <p>5. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;</p> <p>6. analüüsib ja segitab iseseisvalt sõnastades või õpetaja suunavate küsimuste abil enda tööd ja töökäiku.</p> <p>7. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.</p> <p>8. märkab ja kirjeldab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi.</p> <p>9. käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab iseseisvalt või õpetaja abiga muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info.</p>
---	--

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Inimeseõpetus

Konkreetses tunniteemas valik põhineb ideede ja ettepanekute inspiratsioonil, aktuaalsusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärasest. Töös kasutatakse põhimõisteid, et tõsta teadlikkust tervisliku eluviisi valdkondadest, sealhulgas toitumisest, füüsilisest ja vaimsest tervisest.

Tundides harjutatakse visuaalse väljenduse oskusi kunsti kaudu antud teemal.

Internetiohutuoskusi tugevdatakse rühma- ja individuaalsete ülesannete kaudu.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimester	II trimester	III trimester
Tervis. Tervislik toitumine.	Kehaline aktiivsus ja sport. Enesekontroll, emotsioonide väljendamine.	Turvalisus ja riskikäitumine. Internetiga seonduvad ohud.

6. klass

<p>1. Kavandamine kui ideede arendamise protsess.</p> <p>2. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.</p> <p>3. Liikumise kujutamine. Õpilane kujutab figuuri liikumas asendis.</p> <p>4. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.</p> <p>5. Figuuri ja portree proportsioonid.</p> <p>6. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.</p>	<p>1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;</p> <p>2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;</p> <p>3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);</p>
--	---

<p>7. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.</p> <p>8. Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.</p> <p>9. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.</p> <p>10. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.</p> <p>11. Virtuaalsetes kunsti- ja mediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus.</p> <p>12. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).</p>	<p>5. oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;</p> <p>6. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;</p> <p>7. arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;</p> <p>8. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.</p>
--	--

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Ajalugu

Konkreetse tunniteema valik põhineb ideede ja ettepanekute inspiratsioonil, aktuaalsusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärast. Töös kasutatakse põhimõisteid, mida kasutatakse teadlikkuse tõstmiseks iidsete tsivilisatsioonide kunstiajaloo, selle mõjust ja seotusest kaasaegse eluga. Keskendume iidsete meistrite tehnikate õppimisele ning kasutame arhitektuuri, skulptuuri ja maalikunsti elemente oma tööde loomiseks.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimestr	II trimester	III trimester
Muistsed Idamaade tsivilisatsioon	Vana-Kreeka tsivilisatsioon	Vana-Rooma tsivilisatsioon

Õpetegevused II kooliastmes

- Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.
- Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine.
- Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

III kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümbolaid suhtluses; • uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta; • leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt; • kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke; • käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama; • teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer; • mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi; • teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.
Plaanimine ja ideede arendamine	<ul style="list-style-type: none"> • oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist; • märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid; • rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.
Loomine	<ul style="list-style-type: none"> • loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid; • oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.
Refleksioon, analüüs ja kriitika	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara; • leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale; • mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte; • selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid; • kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.

Õppesisu ja tulemused III kooliastmes klassiti:

Õppesisu

Õpituemused

7. klass

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine. Käsitletakse mitmesuguseid kunstimaterjale ja tehnikaid (nt joonistamine, maal, kollaaž, graafika, foto, video jms), kirjatüüpe ja graafilise kujunduse baasvõtteid, ökoloogilisust ja esteetilisust, inimese ja ruumilise keskkonna suhteid ning disaini kui probleemilahendust. 2. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. 3. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. 4. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. 5. Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomiselahtepunktina. 6. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. 7. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut. 2. omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest 3. lahendab lihtsamaid disaini ülesandeid ja probleeme. 4. valib loomeprotsessis enamasti teadlikult materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab omandatud töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid. 5. oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi. 6. põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet.
--	---

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Bioloogia

Konkreetses tunniteemas valik põhineb ideede ja ettepanekute inspiratsioonil, aktuaalsusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärasest. Töös kasutatakse põhimõisteid, mida kasutatakse, et suurendada teadlikkust ja vajadust bioloogiliste teadmiste ja oskuste järele igapäevaelus ja erinevates ametites. Loovtööde tegemiseks kasutame teadmisi selgroogsetest loomadest ja nende elukeskkonnast.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimester	II trimester	III trimester
Mis on teadus?	Linnud	Selgroogsete loomade areng

8. klass

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. 2. Disaini-, moe-, arhitektuuri-, kalligraafia- kui ka tänavakunsti osa (arhitektuur ja disain Eestis ning välismaal). 3. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. 4. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust. 4. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöös (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). 5. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega 	<ol style="list-style-type: none"> 1. tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi- 2. eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega. 3. võrde ja otsib infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse kriitiliselt. 4. õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti 5. oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule enamasti iseseisvalt. 6. informatsiooni otsitakse erinevatest teabeallikatest ning suhtutakse nendesse kriitiliselt, tuuakse esile tähtsa informatsiooni.
--	---

6. Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana 7. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad	7. õpilased suudavad enamasti iseseisvalt eksponeerida ja esitada publikule enda loomingut kooli keskkonnas või virtuaalselt. 8. mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas 9. tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.
--	--

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Geograafia

Konkreetsed tunniteema valik põhineb ideede ja ettepanekute inspiratsioonil, aktuaalsusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärasest. Töös kasutatakse peamisi mõisteid, mida kasutatakse teadlikkuse ja geograafiliste teadmiste vajalikkuse suurendamiseks. Iga trimestri raames on pühendatud teatud teemale: kliima, veesüsteem, inimene erinevates loodusvööndites. Trimestri teemat kasutatakse oma kunstiteose loomiseks.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimester	II trimester	III trimester
Kliima	Veestik	Inimene erinevates loodusvööndites

9. klass

1. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. 2. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne) 3. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus, 4. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disainiprotsess ja probleemi lahenduse leidmine, 5. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted. 6. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust. 7. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt).	1. rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus; 2. õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti 3. analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara. 4. väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara 5. mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte 6. kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktsepteerib eriarvamusi.
---	--

Teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming

Ühiskonnaõpetus

Konkreetsed tunni teema valik põhineb inspiratsioonil, ideede ja ettepanekute asjakohasusel ja originaalsusel ning sõltub iga klassi eripärasest. Töö põhineb ühiskonnaõpetuse valdkonna põhimõistetel, mida kasutatakse nii teadlikkuse tõstmiseks kui ka nende rakendamise vajaduseks elus. Igas trimestris on osa tundidest pühendatud teatavale integreerivale teemale: riik ja valitsemine, eelarve, Europa Liit. Trimestri teemat kasutatakse oma kunstiteose loomiseks.

Lõiming toimub vastavalt kooli lõimingukavale:

I trimester	II trimester	III trimester
Riik ja valitsemine	Eelarve	Euroopa Liit

Õppetegevused III kooliastmes

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.
- Töö kavandamine, tegemine, esitlemine ja analüüsimine.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele.
- Ekspositsiooni arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest lähtudes.

LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMINE MUUSIKAÕPETUSES

Muusikaõpetust on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loominguga allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Muusikaõpetuses julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Muusikaõpetuses kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu

erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Muusikaõpetuses teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

Õppeaine õpetamise eesmärk

Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada õppijas huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem, mille kujunemist toetavad ainekavas kirjeldatud osaoskuste (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine) õpitulemused kõikides kooliastmetes. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.

Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (R. Päts, H. Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse

õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks. Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on **kooli kontserdielus osalemine**, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms)

Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmid ja pausid:

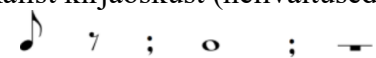

- 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JOvõti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II kooliaste

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalisel liikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

--	--

**III
kooliaste**

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukohta ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid:

kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;

- 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

1. KLASS

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU (sh praktilised tööd)

LAULMINE

Teema läbimisel õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris.
- väljendab lauldes muusika sisu ning

Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Hingamisharjutused.
Tutvumine muusikale iseloomuliku

<p>meeleolu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule. ● laulab peast kooliastme ühislaule. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes. ● on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle. 	<p>väljendusviisidega. Dünaamika põhimõisted: vaikselt, valjult. Häälemängud</p> <p>1. klassile eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid.</p> <p>“Eesti hümn” (F. Pacius), “Mu koduke”(A. Kiis), lastelaulud “Lapsed tuppa”, „Uhti, uhti, uhkesti“.</p> <p>2- ja 3-osalise taktimõõdu kasutamine musitseerimisel. Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid.</p> <p>Videode vaatamine laulupidudelt ja nähtu üle arutlemine. Enda kogemuste edasiandmine laulupidudelt lauljana või kuulajana.</p>
--	--

PILLIMÄNG

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus. 	<p>Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p> <p>Pillimängus muusika sisu ja meeleolu erinevad väljendamise võimalused. Käte ning jalgadega rütmi kaasa löömine.</p>
---	---

MUUSIKALINE LIIKUMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas. ● kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid. ● tantsib eesti laulu- ja ringmänge. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine muusika kaudu. Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine. Muusikapala ülesehitust väljendava liikumiskompositsiooni loomine koos õpetajaga.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud. Liikumine ühistegevustes paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p> <p>Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva, vastupäeva, parem, vasak.</p>
--	--

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika). ● loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel. ● improviseerib astmemudelitele tuginedes. ● loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne). ● kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. 	<p>Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Käemärkidega erinevate astmenimede näitamine ja kasutamine kaasmängudes õpitu piires.</p> <p>Muusika meeleolu edasi andmine loovliikumise kaudu vabas vormis.</p> <p>Erineva tempo järgi muusika eristamine ja selle järgi tempos liikumine.</p> <p>Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: noodijoonestik,</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • väljendab muusika meeleolu kunstitöodes. • mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus. 	noodipea, noodivars, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, marss, polka, valss, muusikapala, rütm, meloodia, latern. Noodivältused, paus, rütmifiguurid:
---	---

MUUSIKA KUULAMINE

Teema läbimisel õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil. • kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika). • eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka). • otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid. 	Kuulatud muusika kirjeldamine vabas vormis. Muusikapala järgi pildi joonistamine. Õppekäikudel kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt. Suuliselt arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara. Meloodia, rütm, tempo. Tutvumine erinevate karakterpaladega. Muusikapala või laulu meeleolu ja karakteri kirjeldamine. Muusikapala karakteri väljendamine visuaalse kunstiteose kaudu. Instrumentaal- ja vokaalmuusika eristamine. Erinevaid žanride tutvustamine. Info otsimine erinevatest õpetaja poolt etteantud allikatest. Eesti rahvapillid (nende kõla, välimus).
--	--

LÕIMING

<u>Eesti keel</u>	Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Muinasjutt.
<u>Matemaatika</u>	Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine, lahutamine, loendamine, loogika, mälu.
<u>Inimeseõpetus</u>	Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad; aeg (tempo), liiklus.
<u>Loodusõpetus</u>	Sügise märgid. Talve märgid. Kevade märgid. Suvemärgid.
<u>Tööõpetus</u>	Lihtsate rütmipillide valmistamine (rütmimunad, papptrumm, kõlakõrred, topsitrumm).
<u>Kunst</u>	Muusika meeleolu visualiseerimine
<u>Kehaline kasvatus</u>	Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine, koordinatsioon.

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. 1. klassis rakendatakse õpilaste hindamismeetodina kujundavat hindamist. Numbrilisi hindeid ei panda. Õpitulemusi hinnatakse suulise sõnalise hinnanguga. Kokkuvõtva hinde

kujunemine: hinnang põhineb õpilase aktiivsusest, püüdlikkusest ja individuaalsest muusikalisest arengust tulenevalt.

DIGIPÄDEVUSED

Õpilane oskab juhendaja abiga otsida, leida ja kasutada infot veebis. Stuudiumi kontolt info jälgimine.

2. KLASS

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU (sh praktilised tööd)

LAULMINE

Teema läbimisel õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris.
- väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu.
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle.

Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni teadlik jälgimine.

Dünaamika mõisted forte, piano. Helikõrgused. Laulmine.

2. klassile eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laulud.

“Eesti hümn” (F. Pacius), lastelaulud “Teele tee kurekesed”, “Tiliseb tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus), „Emakesele“ (M. Härma).

2- ja 3-osalise taktimõõdu kasutamine musitseerimisel.

Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid. JO-võtme tähenduse mõistmine ning noodist lauldes kasutamine.

Videode vaatamine laulupidudelt ja nähtu üle arutlemine. Enda kogemuste edasiandmine laulupidudelt lauljana või kuulajana.

PILLIMÄNG

Teema läbimisel õpilane:

- rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes.
- musitseerib väikekandelil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades.
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Orffi pedagoogika. Seoses pillimänguga viiulivõtme, tähtnimede ja nende asukoha tundmaõppimine noodijoonestikul.

Tähtnimede kasutamine plaatpillide omandamisel.

Tähtnimede kasutamine plokkflöödi omandamisel.

Pillimängus muusika sisu ja meeleolu väljendamine, kasutades dünaamikat: forte-piano. Uued rütmipillid.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Teema läbimisel õpilane:

- väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas.
- kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid.
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja

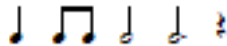
Muusika väljendusvahendite tunnetamine muusika kaudu. Liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausidega tutvumine.

Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine.

Muusika sisu ja karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi ja rühmas.

rakendab seda liikumisel	Eesti rahvatantsud (labajalg, reinlender), kasutades tantsude põhisamme. Liikumine ühistegevustes paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus. Mõisted: labajalavalss (labajalg), rei(n)lender.
--------------------------	--

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika). • loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel. • improviseerib astmemudelitele tuginedes. • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärssse, laulusõnu jne). • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. • väljendab muusika meeleolu kunstitöodes. <ul style="list-style-type: none"> • mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus. 	<p>Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid.</p> <p>Käemärkidega erinevate astmenimede näitamine ja kasutamine kaasmängudes õpitu piires.</p> <p>Lihtsamate regivärsside loomine.</p> <p>Tantsuliikumiste väljamõtlemine eri rütmidele.</p> <p>Liikumine erinevates rütmides: valss, marss, polka.</p> <p>Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor, eelmäng, vahemäng, kaasmäng, ostinato, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, segno.</p> <p>Noodivältused, paus, rütmifiguurid:</p>
---	--

MUUSIKA KUULAMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil • kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika). • eristab ja iseloomustab kuuldelt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka). • otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid. 	<p>Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine, kasutades termineid duur, moll. Muusikameeleolu kirjeldamine joonistades. Õppekäikudel kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt ning mingil kunstilisel viisil. Suuliselt arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.</p> <p>Uued oskussõnad muusika kirjeldamiseks. Tutvumine erinevate karakterpaladega</p> <p>Kuulmise järgi erinevad pillide äratundmine. Kahe- ning kolmelöögilised muusikapalad ja tantsud.</p> <p>Info otsimine erinevatest õpetaja poolt etteantud allikatest. Eesti rahvapillid (nende kõla, välimus).</p>
--	--

LÕIMING

<u>Eesti keel</u>	Oskussõnavara, õigekiri, laulude ilmekas esitamine, liisusalvide ja regivärsside
-------------------	--

	loomine, arutelu ja analüüs, diktsioon.
<u>Matemaatika</u>	Joon, noodivältsed, taktimõõt, sümbolid, laulu osad, muusika osad (A, B - vorm).
<u>Inimeseõpetus</u>	Meetrum, vaikselt, valjult.
<u>Kunst</u>	Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt, kõlavärv
<u>Loodusõpetus</u>	Loodushääled, keskkonna hääled.
<u>Tööõpetus</u>	Rütmikaardid
<u>Kehaline kasvatus</u>	Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õige kehahoid, vaba hingamine.

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Hinnang kujuneb õpilase aktiivsusest, püüdlikkusest ja individuaalsest muusikalisest arengust tulenevalt. Hindamisvaldkonnad:

- Laulmine – rühmas, ansambelis. Üksinda laulmine on vabatahtlik.
- Muusikateooria – õpitud rütmide ja astmete kasutamine suuliselt ja kirjalikult ning muusika oskussõnade tundmine
- Töölehtede täitmine – tööde õigsus ja korrektsus
- Pillimäng ja muusikaline liikumine – osalemine ja koostöö
- Muusika kuulamine – tähelepanelikkus
- Osavõtt tunnist – töövahendid kaasas, protsessis osalemine, koostöö, aktiivsus
- Kooli muusikakollektiivides osalemine ja esinemine, kontsertide külastused.

2. klassis on numbriline hindamine.

DIGIPÄDEVUSED

Vajaliku info leidmine internetist. Stuudiumi kontolt info jälgimine. Kooli e-posti kasutamine. Oskus kasutada digivahendeid heaperemehelikult. Õpilane oskab kasutada suhtlemiseks telefoni, tahvelarvutit, arvutit.

3. KLASS

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU (sh praktilised tööd)

LAULMINE

Teema läbimisel õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris.
- väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu.
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laul
- laulab peast kooliastme ühislause
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt

Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas ja individuaalsel laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni teadlik jälgimine.

Erinevat liiki muusika kuulamine ja iseloomustamine. Tempo tajumine.

3. klassile eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laulud.

“Eesti hümn”(F. Pacius), “Kevadpidu” (Elagu kõik ...), “Kevadel” („Juba linnukesed ...“), „Rongisõit“ (G. Ernesaks).

2- ja 3-osalise taktimõõdu kasutamine musitseerimisel.

kogetu üle.	Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ₁ , NA, DI põhinevad mudelid. JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega. Videode vaatamine laulupidudelt ja nähtu üle arutlemine. Enda kogemuste edasiandmine laulupidudelt lauljana või kuulajana.
-------------	--

PILLIMÄNG

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes. ● musitseerib väikekandelil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus. 	<p>Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Plokkflöödi kasutamine musitseerimisel. Pillimängus muusika sisu ja meeleolu väljendamine, kasutades iseseisvalt dünaamikat. Rütmissaate väljamõtlemine.</p>
--	---

MUUSIKALINE LIIKUMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas. ● kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid. ● tantsib eesti laulu- ja ringmänge. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine muusika kaudu. Dünaamika ja helikõrguste muutuste väljendamine liikumise kaudu. Marsisammul liikumine. Valsi ja polka tantsimine, kasutades põhisamme. Eesti laulu- ja ringmängud. Laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga tutvumine. Tantsud: marss, valss, polka.</p>
--	---

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika). ● loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel. ● improviseerib astmemudelitele tuginedes. ● loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne). ● kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. ● väljendab muusika meeleolu kunstitöodes. ● mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus. 	<p>Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Lihtsate rütmipillide valmistamine. Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Lihtsate rütmipillide valmistamine. Käemärkidega erinevate astmenimede näitamine ja kasutamine kaasmängudes õpitu piires. Lihtsamate laulutekstide loomine. Loovliikumise kavandamine muusika meeleolu väljendamiseks ja selle kasutamine. Liikumine kahelöögilises ning kolmelöögilises taktimõddus. Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kahekordne taktijoon, koorijuht, koor, ansambel, eeslaulja, salm, refrään, kaanon, piano, forte, fermaat, volt. Rütmifiguurid ja paus:</p>
--	--

MUUSIKA KUULAMINE

Teema läbimisel õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.
- kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika).
- eristab ja iseloomustab kuuldelselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka).
- otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine, tuues esile erinevad kontrastid muusikas. Muusika meeleolu ja karakteri väljendamine vabalt valitud kunstiliste vahenditega. Õppekäikudel kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt ja kirjalikult ning vabalt valitud looval (kunstilisel) viisil. Suuliselt ja kirjalikult arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara. Meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus. Tutvumine erinevate karakterpaladega. Peamiste hääleliikide eristamine. Kuuldelselt marsi, valsi ja polka eristamine. Info otsimine erinevatest õpetaja poolt etteantud allikatest. Eesti rahvapillid (nende kõla, välimus).

LÕIMING

Eesti keel

Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutus ja analüüs, õigekiri, laulude ilmekas esitamine, hääldamine, diktsioon, teksti tähenduse mõistmine, laulutekstide autorid.

Matemaatika

Arvud, helipikkused, helikõrgused taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine, lahutamine, loendamine, loogika, mälu.

Inimeseõpetus

Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad; aeg (tempo), liiklus.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine, ilu märkamine liikumises ja enda ümber looduses. Pildid erinevatest muusika esitajate koosseisudest.

Ajalugu

Eesti muusika ajalugu, heliloojad

Kehaline kasvatus

Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine koordinatsioon.

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitudemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitudemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist, noodiõpetust, koduste ülesannete täitmist ning õpilase aktiivsust ja tunnitööst osavõttu. 3. klassis on numbriline hindamine.

DIGIPÄDEVUSED

<ul style="list-style-type: none"> • väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	
MUUSIKALINE OMALOOMING	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda. 	<p>Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Omaloomingus üksinda ning koos musitseerides omandatud muusikaliste oskuste ja teadmiste kasutamine. Lihtsamate pillide valmistamine.</p>
MUUSIKA KUULAMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades. • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi. • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele. • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore • eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi. • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega. • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust. 	<p>Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: meloodia, rütm, tempo. Eesti rahvalaulud. On tutvunud Vene, Läti, Leedu, Soome muusika traditsioonidega ning tutvustab seda kaaslastele. Sopran metsosopran, alt, tenor, baritone, bass. Klahv- ja keelpillid. Kuulatud muusika analüüsimine (õpetaja juhendamisel), hinnangu andmine ja oma kogetu jagamine klassikaaslastega. Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil (visuaalne kunst, dramatiseering, loovliikumine jms) oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara. Muusika analüüsimisel õpitud muusikaalaste mõistete ja sõnavara kasutamine (õpetaja abiga): eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, moll-helilaad, vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon.</p>
LÕIMING	
TUUMAINEN: LOODUSÕPETUS	Põhiteemad: Maailmaruum

	Planeet Maa Inimene
<u>Eesti keel ja kirjandus</u>	Oskussõnavara, õigekiri, oskussõnade ning teksti mõistmine, eneseväljendusoskus, laulude ilmikas esitamine, arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmikus.
<u>Matemaatika</u>	Võrdlemine, osad muusikas, vorm, erinevad taktimõõdud, noodivältsed, rütmipüramiid, muusika osad (A, B - vorm), loogika.
<u>Kunst</u>	Muusikaelamuse kujutamine visuaalsel, ilu märkamine liikumises ja enda ümber looduses.
<u>Kehaline kasvatus</u>	Muusika kujutamine liikumise kaudu. Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, õige hingamine koordinatsioon.
<u>Ajalugu</u>	Eesti muusika ajalugu, heliloojad.

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hindamisvaldkonnad: Laulmine – rühmas, ansambelis. Üksinda laulmine on vabatahtlik. Muusikateooria – õpitud rütmide ja astmete kasutamine suuliselt ja kirjalikult; muusika oskussõnade tundmine. Töölehtede täitmine – tööde õigsus ja korrektsus. Pillimäng ja muusikaline liikumine – osalemine ja koostöö. Muusika kuulamine – tähelepanelikkus. Osavõtt tunnist – töövahendid kaasas, protsessis osalemine, koostöö, aktiivsus. Kooli muusikakollektiivides osalemine ja esinemine, kontsertide külastused. 4. klassis on numbriline hindamine.

DIGIPÄDEVUSED

Õpilane leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet, rakendades selleks erinevaid teabeotsingumeetodeid. Õpilane leiab internetist ja vajaduse korral kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis digitaalset materjali ning töötleb seda etteantud nõuete kohaselt. Arvuti ja interneti kasutamine suhtlusvahendina, vajaliku informatsiooni hankimine, arvutiga tekstide vormistamine, tehnikamaailmaga toime tulemine

5. KLASS

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU (sh praktilised tööd)

LAULMINE

Teema läbimisel õpilane:

- laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälselt laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaule
- osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.

Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega). Laulmine koolikooris ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses. „Eesti hümn“(F. Pacius), „ Eesti lipp“ (E. Võrk), „Mu isamaa armas“ (Saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas (Eesti rahvalaul). Laulupeo traditsiooni ja tähenduse mõistmine. Kirjaliku kokkuvõtte koostamine laulupidude ajaloost. Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi

<ul style="list-style-type: none"> • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. 	kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ₁ , LE, NA, DI). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
---	---

PILLIMÄNG

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes. 	Helistikke ja toonika kolmkõlade C-duur, a-moll seostamine pillimänguga. Digivõimaluste kasutamine. Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: Helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;
--	---

MUUSIKALINE LIIKUMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	Orffi pedagoogika. Eri maade (valikuliselt: Soome, Läti, Leedu, Rootsi, Norra) rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine ning muusika väljendusvahendite analüüsimine.
--	--

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda. 	Ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.
--	---

MUUSIKA KUULAMINE

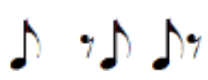
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades. • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi. • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele. • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore • eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi. • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega. • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust. 	<p>Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: dünaamika, tämber. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Eesti rahvapillid ja –tantsud.</p> <p>On tutvunud Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri muusika traditsioonidega ning tutvustab seda kaaslastele.</p> <p>Kooriliigid (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor).</p> <p>Puhk- ja löökpillid.</p> <p>Kuulatud muusika analüüsimine (õpetaja juhendamisel), hinnangu andmine ja oma kogetu jagamine klassikaaslastega. Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil (visuaalne kunst, dramatiseering, loovliikumine jms) oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.</p> <p>Muusika analüüsimisel õpitud muusikaalaste mõistete ja sõnavara kasutamine (õpetaja abiga): absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, tempo (andante, moderato, allegro, largo, ritenuto), tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid).</p>
--	---

LÕIMING

<p>TUUMAINNE: INIMESEÕPETUS</p>	<p>Põhiteemad: Tervis. Tervislik toitumine. Kehaline aktiivsus ja sport. Enesekontroll, emotsioonide väljendamine. Turvalisus ja riskikäitumine. Internetiga seonduvad ohud.</p>
<p><u>Eesti keel ja kirjandus</u></p>	<p>Õigekiri, oskussõnavara, väljendusoskus, arutlus, liisusalmide ja regivärsside loomine.</p>
<p><u>Matemaatika</u></p>	<p>Taktimõõt, noodivältused, rütmipüramiid, laulu osad, sümbolid</p>
<p><u>Kunst</u></p>	<p>Muusika meeleolu visualiseerimine, ilu märkamine liikumises ja enda ümber looduses.</p>
<p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Muusika kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, koordineerimine, õige kehahoid, vaba hingamine.</p>

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitud muusika hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase aktiivsust tunnis. 5. klassis on numbriline hindamine.

DIGIPÄDEVUSED	
Netikett. Seadmete kaitsmine, isikuandmete kaitsmine.	
6. KLASS	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU (sh praktilised tööd)
LAULMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. • väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaule • osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult. • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. 	<p>Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatena). Laulmine koolikooris ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses.</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter).</p> <p>Laulupeo traditsiooni ja tähenduse mõistmine. Kirjalik ülevaade laulupeo kogemusest osalejana või vaatajana ning suuline kokkuvõte klassikaaslastele.</p> <p>Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI).</p> <p>Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p>
PILLIMÄNG	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumentidega; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes. 	<p>Helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga. Digivõimaluste kasutamine pillimängus.</p> <p>Rütmifiguurid:</p> <p>Noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI laulmine, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides.</p> <p>Helistikud G – e, F – d.</p> <p>Kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke 	<p>Orffi pedagoogika. Eri maade (valikuliselt: Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa) rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulike karakterite väljendamine ning muusika väljendusvahendite analüüsimine.</p>

karaktereid ning lihtsamaid tantse; <ul style="list-style-type: none"> • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	
MUUSIKALINE OMALOOMING	
Teema läbimisel õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; <ul style="list-style-type: none"> • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda. 	Infotehnoloogia võimaluste kasutamine ideede esitamisel ja oma loovuse võimetekohasel rakendamisel nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.
MUUSIKA KUULAMINE	
Teema läbimisel õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades. • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi. • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele. • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; • eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi. • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega. • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust. 	Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: vorm. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitud oskussõnavara. Eesti rahvamuusika suursündmused. On tutvunud Poola, Austria, Ungari, Saksa muusikatradiitsioonidega ning tutvustab seda kaaslastele. Tuntumad Eesti koorid ja dirigendid. Sümfooniaorkester. Kuulatud muusika analüüsimine (õpetaja juhendamisel), hinnangu andmine ja oma kogetu jagamine klassikaaslastega. Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil (visuaalne kunst, dramatiseering, loovliikumine jms) oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara. Muusika analüüsimisel õpitud muusikaalaste mõistete ja sõnavara kasutamine (õpetaja abiga): diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud, dünaamika (piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo).
LÕIMING	
TUUMAINE: AJALUGU	Põhiteemad: Muistsed. Idamaade tsivilisatsioon Vana-Kreeka tsivilisatsioon. Vana-Rooma tsivilisatsioon.

<u>Eesti keel ja kirjandus</u>	Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.
<u>Matemaatika</u>	Võrdlemine, osad muusikas, vorm, erinevad taktimöödud, loogika.
<u>Loodusained</u>	Laulud aastaegadest ja ilmastikust.
<u>Kunst</u>	Muusika meeleolu visualiseerimine.
<u>Ajalugu</u>	Sündmuste käik ajaloos
<u>Kehaline kasvatus</u>	Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile. Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, õige hingamine ja koordineerimine.

HINDAMINE

Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Hinnatakse õpilase aktiivsust tunnis 6. klassis on numbriline hindamine.

DIGIPÄDEVUSED

Info otsimine ja sirvimine, info hindamine. Tehniliste probleemide lahendamine, vajaduste väljaselgitamine ja neile tehnoloogiliste lahenduste leidmine.

7. KLASS

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU (sh praktilised tööd)

LAULMINE

Teema läbimisel õpilane:

- laulab ühe- ja/või mitmehäälsid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.
- kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid). Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi. Vestlused laulu sisu, helilooja, teksti autori, kasutatud väljendusvahendite ja repertuaari valiku teemal.

„Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort).

Osalemine koolikooris.

Laulupeod traditsioonidest referatiivsete või muud laadi praktiliste tööde koostamine ja klassikaaslastele esitamine.

Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides.

Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI). Absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²).

Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll

	kolmkõla seoses lauludega.
--	----------------------------

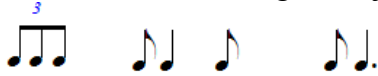
PILLIMÄNG

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mängib keha-, rütmi- ja plaatile, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; • musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; • uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblesse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes. 	<p>Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p> <p>Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus. Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>
--	--

MUUSIKALINE LIIKUMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm). • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Keskendumine Prantsuse, Itaalia, Hispaania (valikuliselt) rahvamuusikale, seal esinevatele karakteritele ja liikumisviisidele.</p> <p>Orffi pedagoogika. Üksi ja rühmas musitseerides omandatud muusika teadmiste rakendamine ning erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideede väljendamine liikumises.</p>
--	--

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu. • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Rondo- ja variatsioonivorm. Lihtsamate pillide valmistamine. Loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme (noodistusprogramme) kasutades. Enda ja kaaslaste loomingule tagasiside andmine õpetaja antud juhiste alusel kui ka vabas vormis.</p> <p>Noodivältsused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p></p> <p>2/4, 3/4, 4/4 taktimõõt.</p>
--	---

MUUSIKA KUULAMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest. • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi. • rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust. • teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga. • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskcondades 	<p>Eesti, Prantsuse, Itaalia, Hispaania rahvamuusika võrdlemine ja iseloomulike tunnuste leidmine.</p> <p>Eristab kõla ja kuju järgi:</p> <p><i>keelpillid:</i> poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;</p> <p><i>puhkpillid:</i> puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba;</p> <p><i>löökpillid:</i> kindla helikõrgusega timpan, ksilofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;</p> <p><i>klahvpillid:</i> klaver, klavessiin, orel, akordion; elektrofonid: süntesaator, elektriklaver.</p> <p>Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete. Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (2- ja 3- osaline lihtvorm, variatsiooni- ja rondovorm) analüüsimine. Kirjalike tööde (essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat) ja PowerPoint esitluste koostamine ja ettekandmine.</p> <p>Õpilaste koostatud ülevaated (regulaarselt) kodu koha ja Eesti muusikaelust. Sellega seotud heliloojate, interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestritega tutvumine (võimalusel nende muusikanäidete kuulamine).</p> <p>Pop- ja rokkmuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara.</p> <p>Muusikaga tegelemise võimaluste, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega tutvumine. Õppekäigud ja tutvumine muusikaga seonduvate elukutsete esindajatega.</p> <p>Eestis kehtiva autorikaitse seaduse põhipunktidega tutvumine. Intellektuaalse omandi kasutamine internetis.</p>
LÕIMING	
TUUMAINEN: BIOLOOGIA	<p>Põhiteemad:</p> <p>Mis on teadus?</p> <p>Selgroogsete loomade tunnused.</p> <p>Selgroogsete loomade areng.</p>
<u>Eesti keel ja kirjandus</u>	<p>Õigekiri, sõnavara, k.a. muusikaline, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, väljendusoskus, arutlus, laulutekstide autorid.</p>
<u>Võõrkeeled</u>	<p>Võõrkeeles laulmine, hääldus, tekstist arusaamine.</p>
<u>Loodusained</u>	<p>Laulud aastaegadest ja ilmastikust.</p>

<u>Kunst</u>	Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.
<u>Matemaatika</u>	Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine, lahutamine, loendamine, loogika, mälu.
HINDAMINE	
Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase aktiivsust tunnis, 7. klassis on numbriline hindamine.	
DIGIPÄDEVUSED	
Info salvestamine ja taasesitamine. Info ja sisu jagamine. Seadmete kaitsmine. Innovatsioon ja tehnoloogia loov kasutamine.	
8. KLASS	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU (sh praktilised tööd)
LAULMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulab ühe- ja/või mitmehäälsid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule • on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult. • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. 	<p>Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid). Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi. Vestlused laulu sisu, helilooja, teksti autori, kasutatud väljendusvahendite ja repertuaari valiku teemal.</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter).</p> <p>Laulupeod traditsioonidest referatiivsete või muud laadi praktiliste tööde koostamine ja klassikaaslastele esitamine.</p> <p>Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides.</p> <p>Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI). Absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p>
PILLIMÄNG	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, 	<p>Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p> <p>Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus.</p>

<p>hip-hop, rahvaste muusika jm).</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm). • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Keskendumine Põhja- ja Ladina-Ameerika (valikuliselt) rahvamuusikale, seal esinevatele karakteritele ja liikumisviisidele.</p> <p>Orffi pedagoogika. Üksi ja rühmas musitseerides omandatud muusika teadmiste rakendamine ning erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideede väljendamine liikumises.</p>
MUUSIKALINE OMALOOMING	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkonda kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu. • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Rondo- ja variatsioonivorm. Lihtsamate pillide valmistamine. Loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme (noodistusprogramme) kasutades. Enda ja kaaslaste loomingule tagasiside andmine õpetaja antud juhiste alusel kui ka vabas vormis.</p> <p>Noodivältsed, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>Helistikud C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h).</p>
MUUSIKA KUULAMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab 	<p>Eesti (kaasaegne), Põhja- ja Ladina-Ameerika rahvamuusika võrdlemine ja iseloomulike tunnuste leidmine.</p> <p>Filmi- ja lavamuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara.</p> <p>Muusikaga tegelemise võimaluste, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega tutvumine. Õppekäigud ja tutvumine muusikaga seonduvate elukutsete esindajatega.</p> <p>Eestis kehtiva autorikaitse seaduse põhipunktidega tutvumine. Intellektuaalse omandi kasutamine internetis.</p>

<p>kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi. • teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga. • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades 	
LÕIMING	
TUUMAINNE: GEOGRAAFIAGA	Põhiteemad: <ul style="list-style-type: none"> • Kliima • Veestik • Inimene erinevates loodusvööndites
<u>Eesti keel ja kirjandus</u>	Õigekiri, sõnavara, k.a. muusikaline väljendusoskus, väljendusoskus, arutus ja analüüs.
<u>Võõrkeeled</u>	Võõrkeelsed laulud, nendest arusaamine ja tõlkimine.
<u>Ajalugu</u>	Sündmuste käik ajaloos. Muusikat mõjutanud ajalooliste sündmuste teadvustamine ning oskus seada kronoloogiasse ning muusikaliste tähtsündmuste mõju ajaloolistele ja/või poliitilistele protsessidele.
<u>Kunst</u>	Muusika meeleolu visualiseerimine. Ilu märkamine liikumises ja enda ümber looduses.
<u>Füüsika</u>	Tunneb pille ning suudab füüsikaõpetuse tuntud väljenditega selgitada pillide tööpõhimõtet.
<u>Matemaatika</u>	Võrdlemine, osad muusikas, vorm, erinevad taktimõõdud, loogika
<u>Kehaline kasvatus</u>	Muusika kujutamine liikumise kaudu, koordineerimine, kehapillisaated, hingamine pillimängus, õiged mänguvõtted.
HINDAMINE	
<p>Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitudemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Hinnatakse õpilase aktiivsust tunnis, 8. klassis on numbriline hindamine.</p>	
DIGIPÄDEVUSED	
<p>Info otsimine ja sirvimine, info hindamine. Uue teadmise loomine. Seadmete kaitsmine. Innovatsioon ja tehnoloogia loov kasutamine.</p>	

9. KLASS	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU (sh praktilised tööd)
LAULMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; ● laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. ● väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu ● on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult. ● kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. 	<p>Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid). Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi. Vestlused laulu sisu, helilooja, teksti autori, kasutatud väljendusvahendite ja repertuaari valiku teemal.</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).</p> <p>Osalemine koolikooris. Lauupeod traditsioonidest referatiivsete või muud laadi praktiliste tööde koostamine ja klassikaaslastele esitamine.</p> <p>Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides.</p> <p>Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI). Absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²). Duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.</p>
PILLIMÄNG	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; ● leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm). ● tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; ● rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid. Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus. Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; ● leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga 	<p>Keskendumine Aafrika ja Idamaad (valikuliselt) rahvamuusikale, seal esinevatele karakteritele ja liikumisviisidele.</p> <p>Orffi pedagoogika. Üksi ja rühmas musitseerides omandatud muusika teadmiste</p>

<p>sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm).</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>rakendamine ning erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideede väljendamine liikumises.</p>
--	--

MUUSIKALINE OMALOOMING

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu. • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Rondo- ja variatsioonivorm. Lihtsamate pillide valmistamine. Loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme (noodistusprogramme) kasutades. Enda ja kaaslaste loomingule tagasiside andmine õpetaja antud juhiste alusel kui ka vabas vormis. Laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõt ja D-h helistik. Bassivõti ja selle rakendamine musitseerimisel.</p>
---	--

MUUSIKA KUULAMINE

<p>Teema läbimisel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi. • teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga. 	<p>Eesti pärimusmuusika kaasaegsed tõlgendused. Eesti, Aafrika ja Idamaade rahvamuusika võrdlemine ja iseloomulike tunnuste leidmine. Džässmuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara. Muusikaga tegelemise võimaluste, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega tutvumine. Õppekäigud ja tutvumine muusikaga seonduvate elukutsete esindajatega. Eestis kehtiva autorikaitse seaduse põhipunktidega tutvumine. Intellektuaalse omandi kasutamine internetis.</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades 	
LÕIMING	
TUUMAINNE: ÜHISKONNAÕPETUS	Põhiteemad: <ul style="list-style-type: none"> • Riik ja valitsemine. • Eelarve. • Euroopa Liit.
<u>Eesti keel ja kirjandus</u>	Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. teksti tähenduse mõistmine, õige hääldamine, selge diktsioon, laulutekstide autorid.
<u>Võõrkeeled</u>	Võõrkeelsed laulud, nendest arusaamine ja tõlkimine, hääldus
<u>Loodusained</u>	Loodushääled, keskkonna hääled
<u>Inimeseõpetus</u>	Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad; tavandilaulude seotus tegeliku eluga, aeg (tempo), liiklus.
<u>Kunst</u>	Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt
<u>Tööõpetus</u>	käelised tegevused ja nende õige proportsioon, lihtsa rütmipilli valmistamine.
<u>Matemaatika</u>	Rütmipüramiid, taktimõõt, noodivältused, muusika osad, laulu vorm, loogika, mälu
<u>Ajalugu</u>	Muusikat mõjutanud ajalooliste sündmuste teadvustamine ning oskus seada kronoloogiasse ning muusikaliste tähtsündmuste mõju ajaloolistele ja/või poliitilistele protsessidele
<u>Kehaline kasvatus</u>	Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, koordinatsioon, õige kehahoid, vaba hingamine laulmisel, õige hingamine pillimängus, õiged mänguvõtted
HINDAMINE	
Hindamise aluseks on Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava. Õpitulemusi hinnates lähtutakse Põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase aktiivsust tunnis, 9. klassis on numbriline hindamine.	
DIGIPÄDEVUSED	
Info salvestamine ja taasesitamine. Info ja sisu jagamine. Autoriõigus ja litsentsid. Isikuandmete kaitsmine. Innovatsioon ja tehnoloogia loov kasutamine.	

Kehtestatud direktori käskkirjaga 03.09.2024 nr 1-3/26 põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2 alusel. Jõhvi Kesklinna Kooli õppekava ainevaldkondade kavad on läbi arutatud ja heaks kiidetud 17.06.2024 õppenõukogu koosolekul nr 5, 03.09.2024 on heaks kiidetud hoolekogu koosolekul, 03.09.2024 on heaks kiidetud õpilasesinduse koosolekul.

